

Kmetijski list

Glasilno „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

esleletno K 15.—
polletno » 8.—
Pesamezna številka 40 v

Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:

I mm inseratnega stolpca stane za:
male oglase K — 70
vradne razglase » 1.50
reklame » 2.—

Uredništvo in upravništvo lista je v Ljubljani na Miklošičevi cesti št. 16.

Ultimatum zaradi jadranskega vprašanja.

Splošno je znano, kako so se po prevratu Italijani krivično polastili naših primorskih pokrajin in skoraj vsega Jadranskega morja, dasi nam Wilsonove točke jasno jamčijo, da naj narodi sami odločajo o svoji usodi. Italijani so se pri tem držali takozvane londonske pogodbe, ki sta jo sklenili Anglija in Francija z Italijo v dobi, ko je bila antanta v najhujših stiskah ter je računila, da bo Italija s svojo vojsko rešila položaj. Te pogodbe pa Amerika ni podpisala, ker takrat še sploh ni bila v vojni na strani antante. Vsled tega Wilson te pogodbe tudi danes priznati ne more. Italija pa tudi nima pravice uveljavljati londonske pogodbe iz treh vzrokov: 1.) je bila pogodba sklenjena proti Avstro-Ogrski, ki je danes ni več; 2.) Italija ni izpolnila pričakovane naloge, ker ni pripomogla k odločitvi vojske, temveč so to storili neposredno bivši avstrijski Slovani; 3.) je prišla med tem Amerika s točkami predsednika Wilsona o samoodločbi narodov. Te točke je sprejela antanta, torej tudi Italija.

Londonska pogodba je bila sklenjena dne 25. aprila 1915. ter ima za nas posebno važne sledeče pogoje: Italija dobi na podlagi bodoče mirovne pogodbe vso Južno Tirolsko, Trst z okolico, Gorico in Gradiško, vso Istro z občino Volosko in istrskimi otoki Cres in Lošinj ter manjše sosedne otoke. Od Trbiža gre meja preko Predelja, Mangarta in Triglava, preko prelaza Podbrdo do Idrije, od tu na severovzhod proti Snežniku, od tam k morju tako, da pripadejo Kastav, Matulje in Voloska Italiji. Istotako pripade Italiji vsa Dalmacija od Trogirja na jugu do istrske meje. Jugoslaviji pa pripade ves kraj od Trogirja do Drina na jugu in Reka s pristanišči Novi in Karlobag ter otoki Krk, Pavič, Sv. Jurij, Kali in Rab.

Italijani so tu določeno črto skoraj povsod samovoljno prekoračili, posebno glede Notranjske in Reke z istrskimi in dalmatinskimi otoki.

To nasilje je postalo za našo državo nevdržljivo, ker so Italijani gospodarili nad nami kot nad premaganimi sovražniki, dasi nas je antanta priznala za velike zasluge, ki jih je pridobila Srbija v vojni, za svoje zaveznike.

Po dolgih, brezuspešnih pogajanjih na mirovni konferenci sta nedavno stavili Anglija in Francija nekaj posredovalni predlog, naj se proglasita Reka in Zader za svobodni mesti, ozek pas od Reke proti Voloski in Opatiji pa bi naj pripadel Italiji. Italijansko-jugoslovanska meja naj bi šla v Istri od reke Raše zapadno St. Petra, tako, da bi mi izgubili večji del senožeškega okraja.

Takih pogojev naša vlada ni mogla sprejeti, kakor nam je antanta stavila ultimatum, naj se v nekaterih dneh odločimo, drugače bo prepustila Italiji, da izvede londonsko pogodbo. Ultimatum obsega sledeče točke: 1.) mesto Reka se

postavi pod nadzorstvo zveze narodov; 2.) Sušak se prideli Jugoslovanom; 3.) železnica Reka-St. Peter ostane na jugoslovanskem ozemlju; 4.) Zader z okolico naj postane neodvisna država pod jamstvom zveze narodov; 5.) Italija dobi mandat nad Albanijo z mestom Valono; 6.) Italiji se pridele otoki Lošinj, Pelagruž in Vis, vsi ostali pa Jugoslaviji.

Naša vlada je odgovorila antantini ultimatum, da doslej uradno sploh še ni dobila londonske pogodbe, torej ji tudi določbe niso znane. Nadalje pa je bila naša vlada že davno obveščena, da londonski pakt sploh ni več v veljavi, ker je bil sklenjen proti bivši Avstro-Ogrski ter bi se bilo moralo o njem razpravljati pri sklepanju mirovne pogodbe.

Kaj bo sedaj storila antanta, se pokaže v najkrajšem času. Naša edina tolažba v teh težavnih dneh je to, da Amerika z Wilsonom vztraja na naši pravični strani. V Wilsonovem imenu je brzojavil državni tajnik Lansing ameriškemu poslaniku v Beograd, da bo Amerika odobrila samo takšno rešitev jadranskega vprašanja, s katero bo soglašala tudi kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ako torej ostane Amerika dosledna, se bo morala Italija ukloniti in popustiti. Vendar pa si ne prikrivajmo, da nas čakajo še velika razočaranja in nasilstva. Toda „svaka sila do vremena“.

Proč z maksimalnimi cenami!

Predsedništvu deželne vlade smo poslali protest, da se za živino ne določijo maksimalne cene. Priobčujemo ga dobesedno. Glasi se tako:

„Predsedništvu deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani.

Glasom poročil v listih je deželna vlada odredila potom okrajnih glavarstev določiti po strokovnjakih primerne cene za klavno živino ter je okrajnim glavarstvom ukazala tako določene cene uveljaviti in vsako navijanje cen pri prodaji klavne živine preprečiti.

„Samostojna kmetijska stranka“ kar najodločneje protestira proti takemu enostranskemu določanju maksimalnih cen samo za klavno živino pri kmetovalcih, kajti taka določba neupravičeno zadene edino le kmetovalce v Sloveniji, dočim v drugih pokrajinah kraljevine SHS smejo prodajati klavno živino kakor hočejo.

Ne glede na sekature, katerim bi bil zopet, kakor v stari Avstriji, podvržen edinole kmet-živinorejec, je samo s krajevno maksimiranimi cenami dana prilika mešetarjem veriziti z živino, nakupljeno v Sloveniji pri prodaji na Hrvaško, kjer so cene že danes znatno višje nego so one, ki se po listih kot primerne objavljajo.

Istočasno se mora poudariti, da je vsako določanje maksimalnih cen kmetijskim pridelkom sploh z gospodarskega stališča tako dolgo skraj-

no pogrešeno in nedopustno, dokler kmet ne more vedeti, kakšno protivrednost mu predstavlja v izkupičku denar, ki ga dobi za oddano blago.

Kako pride kmet-živinorejec do tega, da se edinole njemu predpisujejo cene, a za druge njegove gospodarske, gospodinjne in življenske potrebščine, ki jih kmetovalec mora za 500 do 1000 % dražje kupovati nego pred vojno, pa naj bi se smelo zahtevati kolikor bi se hotelo in nihče ne vpraša, kako kmet pri tem izhaja?!

Pri tej priliki „Samostojna kmetijska stranka“ prav svečano ugovarja proti trditvam, kako je kmet v vojnem času bogatel, na katerih trditvah ni dejanski prav nič resničnega, kajti velike množine ničvrednega denarja je res prejel za živino in za kmetijske pridelke, a se je s preveliko odprodajo teh reči in vsled temu sledočemu izsesavanju zemlje pravzaprav negospodarsko iznebil svoje neobhodno potrebne obrtovalne glavnice, ki jo je imel v živini in v rodovitnosti zemlje, katera je le v manjši meri naravna, ampak je večji del le plod dolgoletnega dela, t. j. kmetovalčeve pridnosti. Nihče neče videti, da je danes kmetovalec takorekoč brez orodja, da so njegove stavbe v silno slabem stanju in da mora on en par dobro rejenih volov prodati, če hoče za izkupiček za silo obleči svojo družino. Vpraša naj se v hranilnicah in posojilnicah, kjer povedo, da kmet že davno več nika kega denarja ne nalaga, ampak da se je pričel že prav pridno zadolževati, ker mu kmetija v sedanji druginji ne da več izhajati.

„Samostojna kmetijska stranka“ se popolnoma strinja s pravičnim in organiziranim bojem proti druginji, ki pa mora vse pridobitne sloje enako prizadeti, ne pa samo kmetovalca pri prodaji njegovih pridelkov in izdelkov, kakor se namerava storiti z uveljavljenjem maksimalnih cen za klavno živino“.

Sleparije agitatorjev „Kmečke zveze“.

Omenjali smo že, kako sleparijo priganjači „Slovenske ljudske stranke“ in agitatorji, ki hočejo imeti kmete zvezane, da bobnajo okoli, računajoč na kmečko neumnost, da je sol, ki jo je dobilo tamošnje županstvo, — namenjena le za one, ki so v „Kmečki zvezi“.

Ravnotako trobijo, da bodo galico dobili — le samo tisti vinorejci, ki so člani „Kmečke zveze“.

Sedaj trosijo okoli svoje laži, da bodo ob izvedbi agrarne reforme dobili zemljo — le samo tisti kmetje, ki se odločno priznavajo za člane društva „Kmečka zveza“.

Kmetje, ali se vam ne gnusi to početje? Ali ne vidite, za kako neumne vas še vedno smatrajo ti vaši laži-odrešitelji?!

Kmetje, ali ne vidite, da sta „Slovenska ljudska stranka“ in njena „Kmečka zveza“ že v zadnjih dneh, ko se morata posluž-

vati tako podlih sleparij, da bi ujeli še kakega nerazsodnega kmeta v svoje izkoriščevalne kremplje?

Našim pristašem povemo, da bodo vse tisto dobili, o čemer naši nasprotniki trobijo, da bo samo za „Zvezarje“. „Zvezarjem“ pa povemo, da ravno tega ne bodo dobili, to pa ravno zato, ker so „Zvezarji“, kajti njihovi laži-odrešitelji jim pač ne mislijo in ne morejo ničesar drugega več dati kot prazne in lažnjive obljube. Kmetje, mislite s svojo glavlo!

Odgovor „Domoljubovemu“ dopisniku.

Neki poštenjakovič se trudi dokazati, koliko sem škodoval kmetu in vinogradniku kot sodni izvedenec in žitni nadzornik za časa vojske in skuša s tem vzbuditi nezaupanje kmeta do moje osebe, češ da pomagam reševati liberalno kmečko barko.

Dopisnik se sicer skriva v brezimnost, a ker zajec ne leži daleč od grma, je lahko uganiti, kdo je tisti poštenjakovič.

Na njegova vprašanja in natolcevanja bodi tu kratek odgovor, ker je škoda časa in papirja, baviti se dolgo s poštenjakovičem izza grma.

Res sem bil v času vojske pogostoma sodni izvedenec v vinskih zadevah. Kot edini strokovnjak na sedežu okrožnega sodišča zahteve sodnije nisem smel odkloniti. Imel sem oddajati utemeljene izjave o pridelovalnih stroških vina in o kvaliteti vina na podlagi odstotkov alkohola. Vse, kar sem pred sodiščem izpovedal, sem izpovedal pod prisego in ker imam o svetosti prisega druge pojme kot „Domoljubov“ poštenjakovič, govoril sem vedno čisto resnico. Da sem pri svojih izjavah navedel vse, kar je bilo v korist obdolženca in s tem storil tudi svojo dolžnost kot veščak in agrarec, o tem gotovo nihče ne dvomi, kdor me pozna. Pa sodnik sodi po svoji vesti in vednosti in mnenje strokovnjaka ni zanj merodajno. Zato je bilo veliko število obdolžencev v prvi inštanci oproščenih in v drugi inštanci, kjer se mene sploh zaslilo ni, obsojenih. Samo enkrat sem bil zaslišan tudi v drugi inštanci; takrat sem v eno uro dolgi zaslišbi moral podati natančen potek vsega dela in vseh stroškov v obdelovanju vinogradov. Rekel sem, da niso merodajni pri presoji vinskih cen ti stroški, ampak splošna draginja. Ko sem navajal cene raznih kmečkih potrebščin, me je državni pravdnik zavrnil, češ da nisem klican za zagovornika, temveč za izvedenca v vinskih zadevah, in da imam govoriti le to, kar se me vpraša. Tega dokaz je neki belokranjski župan in moj dober prijatelj, ki je imel to smolo, da je bil tudi obsojen. Sicer pa niso pomagale ne moja, ne Pirčeva in ne Rohrmanova izjava, ki smo jih glede vinskih in pridelovalnih cen podali, temveč se je držala sodnja izjave dveh krških velikih vinogradnikov, ki sta kot posestnika izjavila, da pridelovalni stroški vina ne znašajo pri njih nad dve kroni pri litru. Zavijanje in namigavanje poštenjakoviča izza grma, kakor da bi bil jaz kriv raznih obsodb vinogradnikov zaradi pretiranih cen, sta tako zlobna kakor podla, in jih zmore le človek z načelom, da namen posvečuje sredstva.

Žitni nadzornik sem postal po naročilu osrednje vlade, ki je zahtevala, da državni kmetijski strokovnjaki morajo te službe sprejeti, da ščitijo kmetovalca pred prevelikim izkoriščevanjem s strani žitnega zavoda. Deželna vlada me je imenovala v soglasju s takratnim deželnim odborom, ki je celo želel, da bi prevzel tudi nadzorstvo za krški okraj, kar sem pa odločno odklonil. Mislim, da takratni klerikalni veljaki pri deželnem odboru niso mene nasvetovali za žitnega nadzornika z namenom, da škodujejo kmetu, temveč ker so vedeli, da bom kmeta vsemožno ščitil.

Okrajni žitni nadzorniki so bili podrejeni vladi in okrajnim glavarstvom, a plačani od žitnega zavoda z boro mesečno plačo 250 do 300 kron. Žitni zavod je vedno pritiskal na vlado, da prisili žitne nadzornike do energičnega postopanja nasproti posestnikom. In kdo je bil ta žitni zavod? Izšel je iz „Gospodarske zveze“, katere bivši ravnatelj, duhovnik gospod Jovan, je postal njega načelnik. Lahko še danes pokažem pismo, v katerem se graja, da je naš okraj oddal premalo žita, leta 1918. komaj 30 %, med tem ko je n. pr. litijski okraj oddal žita nad 70% od

vlade predpisane dobave. Iz tega se vidi, da sem kot žitni nadzornik postopal skrajno milo in popustljivo. Ako sem pa nagovarjal ljudi, da se vsaj z delno oddajo pridelka odzovejo, storil sem to zato, da jih obvarujem vojaške rekvizicije, s katero sta nam vlada in žitni zavod vedno grozila. Gledal sem tudi, da se vojno breme na vse posestnike pravično in enakomerno razdeli, in ker sem kmalu spoznal, da se oddaji najbolj umikajo tisti krogi, ki žita niso sami pridelali, temveč ga le pobirali, sem si nakopal njih sovrastvo.

Gospod poštenjakovič naj mi dokaže le en slučaj nekorektnega postopanja in rade volje sem pripravljen, vso škodo povrniti. Z namigavanji in sumničeni operira pa le moralna propalica.

Kar se tiče rekvizicij krompirja, omenim, da ta niso spadala v moje področje, temveč v področje nadzornika za krompir, ki je ožji pristaš SLS. in ima tako „Domoljub“ najboljšo priložnost vprašati tudi njega.

Mlevske karte je zaukazala vlada, založil jih je pa žitni zavod, ki je posebno zahteval strogo postopanje z njimi. Bile so le nepotrebna sekatura ljudi in nič drugega, kajti mlelo se je več brez kart kot na karte in nihče ni zaradi tega lakote poginil. Da se je pri izdajanju kart postopalo skrajno popustljivo, potrди lahko „Domoljubu“ gospodična, ki jo je nastavil vojni žitni zavod za to, da jih je pisala in katere oče je zvest somišljenik SLS. in uslužbenec „Kato-liške tiskarne“. Tedaj tudi ta, proti meni naperjena ost „Domoljubovega“ poštenjakoviča izza grma ne bo nič izdala.

Končno še nekaj besedi o naši novomeški kmetijski podružnici. Ko je odšel gospod Rohrman v Ljubljano, mi je kot podnačelniku izročil podružnično vodstvo z željo, da bi postal njegov naslednik. Videl sem pa in čutil, da bi to čast rad sprejel gospod prošt in zato sem mu jo rade volje prepustil. Res pa je, da je bil tudi to en vzrok, ker sem bil in sem še mnenja, da naj bo na takem mestu kolikor mogoče neodvisen mož, tedaj inteligenten, samostojen kmetovalec, ki lahko z večjo energijo nastopi proti vladnim organom kot državni nameščeneec. Gospod poštenjakovič dobro ve, da mi je svoječasnno avstrijska vlada naravnost ukazala, da sem moral odložiti načelstvo novomeške vinarške zadruge; lahko bi se to tudi sedaj zgodilo, ako bi bil postal načelnik kmetijske podružnice, in te blamaže bi ne bil rad doživel.

Proti osebi novomeškega gospoda prošta nimam ničesar, nasprotno ga štejem med svoje prijatelje. Vsak, kdor pozna razmere pri novomeški kmetijski podružnici, ve, da je faktični vodja te podružnice nekdo drugi, namreč tisti, ki jo smatra za eno svojih številnih molznih krav. Ta gospod pa je gospodu poštenjakoviču izza grma prav posebno dobro znan. Ker nisem hotel biti za njegovo gospodarstvo soodgovoren, sem izstopil iz odbora kmetijske podružnice, v katerem sem vestno sodeloval nad dvajset let.

V-a natolcevanja gospoda poštenjakoviča proti moji osebi izhajajo le iz nizkotne maščevalnosti in ne izdajo nič. Ze petindvajseto leto delujem v procvit našega vinogradništva in zaupanja, ki ga imajo do mene kmečki vinogradniki in vsi tisti, ki me poznajo, mi ne ho vzeti, tudi če jutri napiše, da sem kradel srebrne žlice.

Ker je gospod poštenjakovič, kakor kaže, več v branju „Kmetovalca“, naj prebere poročila o delovanju kmetijske družbe, podanega na občnem zboru leta 1917., prvi odstavek na 78. strani „Kmetovalca“ iz leta 1917. Videl bo takoj, ali sem kaj koristil našemu vinogradniku v času vojske ali ne. Naj pokaže tudi on, da zna kaj več kot samo denar šteti za svojo nikdar sito mavho. Eto, mojega pojasnila!

S svojimi natolcevanji in sumničeni me ne boste ostrašili. Agrarec sem in ostanem vedno. Ze pred petnajstimi leti sem svetoval rajnkemu Povšetju, naj ustanovi slovensko agrarno stranko in povede kmečko ljudstvo iz nesrečnega liberalno-klerikalnega boja. Polom Avstrije in sijaj nove svobodne domovine je odprl oči končno tudi našemu kmetu, da si je ustanovil svojo lastno stanovsko-politično stranko, ki edina ima bodočnost in ki edina zamore pomoči kmetijskemu stanu do one veljave v državi, ki mu gre po vseh božjih in človeških pravicah. Zato sodelujem pri

tej stranki tudi jaz. Strašila z liberalizmom itd. so za mačke, ne za zrele ljudi, s temi ne opravite nič. Dokazite, da je naš program slab in kmetu škodljiv in priznali bomo vašega. Pustite pa poštene in mirne ljudi pri miru, ne lažite in ne blatite jih! Tak boj je podel in izobraženca nedostojen.

Skalický.

V pojasnilo in zagovor.

(O Stajercijancih in drugo.)

Očita se nam, da sprejemamo prejšnje Stajercijance nemškutarje v svojo stranko, češ, to naj bi bil kak narodni greh. Z razpadom Avstrije je razpadla tudi Stajercijanska stranka. Naravno je, da so Stajercijanci jugoslovanski državljani; kot takim pa jim je svobodno, kateri stranki v Jugoslaviji pripadajo. Izbirati jim je med starimi strankami klerikalcev, liberalcev ali socialistov. V mestih je nekaj čisto naravnega, če zapade delavstvo socialni demokraciji. Na deželi pa ima kmečko ljudstvo voliti med klerikalci in med liberalci ali med SLS. in med JDS. Stajercijanci ne gredo s klerikalci, liberalci pa nimajo tal na deželi. Naša nova „Samostojna kmetijska stranka“ je izdala proglas, da kmečko ljudstvo na deželi spada skupaj v eno stranko. To, kaj je kdo preje bil, bodi pozabljeno. Nečemo se pripraviti med seboj za gosposke meščanske stranke. Kakor prejšnji pristaši klerikalne ali liberalne stranke spadajo tudi Stajercijanci v našo „Samostojno kmetijsko stranko“. Nemškutarenje je danes brezpomembno. Gotovo je, da bodo to opustili s časom vsi tisti, ki so bili temu privajeni in so si šteli v čast, če so znali nemško. To je vleklo zlasti vsled tega, ker so bila oblastva le nemška in ker je imel pri njih veljavo in boljše postrežbo v prvi vrsti tisti, ki je nemškutaril. V Jugoslaviji pa je danes ravno nasprotno. Jugoslavija namreč ni država narodov, marveč narodna država, v kateri se uraduje samo jugoslovansko. To vedo ne samo nemškutarji, ampak tudi Nemci. Vedo, da bo imel veljavo tisti, ki govori tako, kakor se uraduje. Zato se tudi Nemci že pridno uče slovenskega ali srbskohrvatskega jezika.

Z razmerami se spreminjajo tudi nazori. Mi dobro vemo, da bi tudi klerikalna stranka ne odklonila nobenega Stajercijanca, če bi pristopil k nji. Dobro znano je, da so govorniki klerikalne stranke takoj po razsulu Avstrije poudarjali na shodih: „Pozabimo, kar je bilo, podajmo si roke, bodimo eno!“ In še danes jih (Stajercijance) na shodih vabijo z besedami: „Vsi tisti, ki ste zašli na kriva pota, in vsi tisti, ki ste bili zapeljani, pridite v naš krog! Bodi pozabljeno, kar je bilo!“ Pri klerikalcih bi torej Stajercijanci smeli biti, odpuščeni bi jim bili takoj vsi narodni in drugi grehi. Ako pa vstopajo v našo stranko, potem že ni naša stranka več častna, kakor da bi se mi obračali za njimi in ne oni za nami.

Peta točka našega programa se glasi: „Stranka bo nadaljevala vztrajno boj za notranje ujediničenje našega troimenega naroda. Neizprosno bo nastopala proti vsem škodljivcem in državo ogrožujočim elementom.“ Ta program torej poznajo vsi, ki vstopajo v našo stranko. Vedo tudi, da je to za vse prav. Posebno za kmeta in posestnika je važno, da se čim preje napravi red v državi in vzpostavi pravo gospodarstvo. In to hoče naša stranka. Hoče in mora biti državotvorna, gospodarska, stranka reda. Zatorej se kot takšni ne bomo prav nič ozirali pri sprejemu v stranko na to, kaj je kdo preje bil, ampak kaj hoče od sedaj naprej biti. Od svojih pristašev bomo vedno zahtevali spoštovanje celokupnega našega programa, česar se tudi danes ne bojimo odločno poudarjati.

Ravno klerikalci imate najmanj pravice zmerjati nemškutarje, da so delovali proti Jugoslaviji. Ali niste tudi vi santi to delali? Nesramneži! Kaj ste vi vse pisali proti Jugoslovanskemu odboru, ki je bil med vojsko v ententnih državah in ki edini ima glavno zaslugo za ustanovitev Jugoslavije! Kaj ste vi pisali proti Vošnjaku, Gregorinu, Trumbiću, Trinajstiću! Da so izdajalci in da kot izdajalci Avstrije nimajo pravice govoriti v imenu naroda. Pisali ste: „Hrvat in Slovenci si hočemo s svojo zvestobo (v vojski) do habsburškega prestola prideti vse pravice

le v okviru habsburške dinastije, katere zvesti čuvaji so bili tudi naši dedje in pradedje". — Tako je bilo! Sele, ko so francoski in angleški tanki razbili germansko vojsko v Alzaciji, ste se umazanci zdramili in obrnili zastavo. Ob preobratu ste skočili z Dunaja v Beograd in ste hoteli z Beograda vladati naš ubogi narod v isti slepi pokorščini, kakor ste ga z Dunaja. V Beogradu ste hoteli absolutno vladati v družbi s tistimi, ki ste jih imenovali narod morilcev, s stranko, ki je bila proti Jugoslaviji in za veliko Srbijo. Ko ste po lastni nerodnosti prišli ob vso moč tudi v Beogradu in v Ljubljani, javkate, dražite in rovarite. Kazmere, nastale vsled posledic vojske in vsled vaše krivde, ko ste bili na vladi, zvrčate na one, ki so najmanj krivi. Bog vas je kaznoval po zaslugi. V svojem obupu mahate in bijete na vse strani, a sami ne veste, kaj hočete.

Našo pošteno stranko, ki je vstala iz ljudstva samega, hočete ovirati z vso mogočo umazanostjo. Sami veste, da vam vse skupaj ne bo nič pomagalo. Zapadli ste svoji zasluženi usodi. Ponašati se morete le z ljudmi, kateri varate v svojih časopisih in po shodih z najnižkotnejšimi lažmi, da tako branite, da bi nas spoznali. To pa veste, da ne bo držalo. Vsi bodo spoznali resnico. Vaši pamfleti (sramotilni spisi), s katerimi ovirate spoznanje resnice, bodo le vam samim v večno sramoto.

Od ustanovitve naše države pa do danes.

Ta velika doba spada brez dvoma med najvažnejše in najzanimivejše v svetovni zgodovini. Ves ta čas je potekal v samih mednarodnih konferencah v svrhu obnove mednarodnih odnošajev, ki jih je tako silno onemogočala svetovna vojna. Deluje in stremi se za tem, da se zapadnoevropski narodi, narodi visoke kulture, ki so se sprli, zopet pomirijo in stopijo v normalne razmere, da započno mesto razdirajočega in uničujočega dela zopet produktivno, za težko preizkušeno človečanstvo plodnosno delo.

Po končani vojni je ves svet upal, da bo nad vse zaželjeni mir v nekaj mesecih gotov in da se kar najhitreje uredi pravni odnošaji med posameznimi narodi. To la zmotili, uračunali smo se ravno tako, kakor smo pogrešili, ko smo računali trajanje svetovne vojne. Pozabili smo, da je potrebno za velika dela veliko časa. Ta dela, ki bodo merodajna za razvitek človečanstva, so pač ogromna in zato se ne smemo čuditi, da gre to delo počasi od rok in da ni še zaceljeno, kar je strašna vojna razdejala. Za nas Slovence je bilanca posebno žalostna. Saj vemo, da za nas na mirovni konferenci še celo načelo narodnosti do danes ni zamoglo prodreti. Še vedno ječi velik del našega rodu pod tujim gospodstvom. Zato pa stoji zveza narodov na lončenih nogah. Upravičena je nekaka malodušnost posameznikov, ki z nezaupanjem gledajo v zvezo narodov in jo imenujejo mrtvo-rojenko.

Počasi napreduje naš zunanjepolitični položaj in je malo upanja, da dozori po naših željah. Velesile so vzele v zakup vso modrost in vse poštenje in z našo delegacijo postopajo prav po mačehovsko.

V notranjosti naše države med tem sami dobro občutimo neplemenito delo naših fanatičnih strankarskih državnikov. Dobro vemo, koliko so storili in koliko bi lahko storili za svoje državljane. Na tem polju se mora odločno pojaviti naš grčavi bistri jugoslovanski kmet. Tukaj mora razviti vse svoje zanimanje in poseči mora v dnevna vprašanja vsaka posamezna vas. Očistimo svojo njivo nepotrebnega plevla. Ustvarjeno je ogromno državno telo, v katerega je potrebno vdihniti še zdravo dušo, ki se imenuje „Kmečka ustava“. Doslej se dela in vrši še vedno vse po različnih starih receptih. Okosteneli stari birokratizem se pojavlja vsepovsod v najneznosnejših izrastkih.

Nekako čudno, bojazljivo, zaničljivo gledajo na tebe, jugoslovanski kmet, gotovi krogi, kakor bi jim ne bilo prav, da pride tvoja volja v ustavotvorni skupščini do veljave. Dobro vedo, da se bo v tej skupščini, t. j. konstituenti, določil obstanek, razvoj in procvit posameznim stan-

vom v državi. Kateri stan bo tamkaj dobro in krepko zastopan po svojih zanesljivih možeh, tisti stan bo odnesel prvenstvo.

Večina mogotcev, ki vodijo danes državno krmilo, je prepričana, da so oni edino poklicani apostoli, katerim mora ljudstvo slepo slediti čez drn in strn. Pokazali pa so se dosedaj kot polovičarji brez temeljitosti v vseh važnejših zadevah. Zadnji jasen dokaz je valutno vprašanje, ki se je rešilo z velezanimivo dinarsko kronsko novčanico v razmerju 1:4. To dvoživko nam je usilil finančni minister s svojimi tovariši. Ta dinarsko-kronski bankovec je pravi dvorezni meč. Njegova ostrina je naperjena proti kroni in le bodoče volitve jo lahko še zavrnejo. Od bodočega parlamenta bo odvisna končno veljavna odločitev. Zato se ne upajo stopiti pred narod in pričeti z volitvami. „Mi vstajamo in njih je strah“.

Ovaduštvo (denuncijantstvo).

Avstrijska vzgoja je bila najboljša šola za ovaduštvo. Kot avstrijski patriotje vzgojeni ljudje so se odlikovali s pasjo ponižnostjo do avstrijskih vladarjev, bili so lačni in žejni cesarskih odlikovanj. Kdor ni z njimi vlekel, je bil slab in sumljiv človek. To se je najbolj pokazalo med vojsko z uvrščanjem med „p. v.“. V strankah z narodnim programom je bila velika nevarnost, da si nakopljejo pristaši take grehe. V srečo si danes lahko šteje marsikdo, da je ostal čistih rok. Koliko nesrečnih žrtev je bilo v začetku vojske vsled ovaduštva. Nobena tajnost ni, da je leta 1914. po začetku vojske izdalo tajništvo SLS. na pristaše stranke neko pisanje (ferman), v katerem jih uči denuncijantstva, maščevanja nad političnimi nasprotniki. „Slovenski Narod“ je ta „ferman“ pozneje enkrat priobčil. Kdo je bil odgovoren za ta „ferman“? Podpisan je bil baže od načelnika stranke. Ali more načelnik stranke tak ferman sam izdajati? Znano je tudi, da je bil tajnik SLS. avstrijski konfident, ravnotako glavni urednik „Slovenca“. Naši kmetje so imenovani ferman vrgli s studom v srcu v peč. V slovenskih kmečkih vrstah ni bilo denuncijantov, bili so vse drugje. Toliko se lahko reče v čast kranjskega slovenskega kmeta.

Bolj nevarno pa je bilo v obmejnih, narodno mešanih krajih. Pa kako se hočemo čuditi tem, v takih razmerah živčim ljudem, če je celo v naše kraje zašel ta ostudni greh! Nemške šole, nemška vzgoja, vladno podkupovanje, vladni pritisk, avstrijski patriotizem, iz Slovencev so postali Nemci in nemčurji učili so jih prezirati in sovražiti vse, kar ni bilo nemško. Slišali smo o tistih nemških petelinih, nemških nacionalcih in „volksratovcih“, ki so zapeljevali ljudstvo. Taki so bili v prvi vrsti denuncijantje: inteligenca in mestna sodrga. Med zapeljanimi kmeti ne bo tudi v teh krajih denuncijantov. Gotovo je, da so ti denuncijanti napravili Slovincem največ gorja, za to nekrščansko delo norajo in bodo morali delati pokoro v Jugoslaviji, če že ni drugače, da morajo tu biti. Večina prizadetih je ušla čez mejo. Kar jih je tu, naj se žigosa, samo malo bolje kot avstrijski derar. Zahtevalo se je, naj se napravi lista denuncijantov in konfidentov. Pa do tega ni prišlo in tako bodo lahko postali take vrste ljudje predrzni, da bodo dolžne psovali z denuncijanti. Pred volitvami bo, kakor že danes kaže, kar mrgolelo psovok („Slovenec“ z dne 28. januarja t. l. že odpira svojo harmoniko psovok), seveda tudi denuncijantov ne bo manjkalo. Naša SKS. je nova, čista stranka, brez avstrijskega parfuma, zidana na stebre našega kmetijstva. Mi ne potrebujemo v stranko nobenih denuncijantov. Če se komu po nedolžnem podtika kak tak greh, naj zahteva zadoščenja in se opraviči.

Za nas ostane le še odprto vprašanje: kaj bomo naredili s temi po Avstriji ponemčenimi kmeti? Čim več bomo dobili na severu sveta, tem več bomo dobili avstrijsko vzgojenih ljudi. Mi hočemo dobro razširjeno državo, zato se borimo na mirovni konferenci. Kdo je kriv, da je postal nekdanj slovenski kmet Nemeč in nemškutar? Kdo je bil kriv, da je pred 50 leti tako cvetelo na Kranjskem nemčurstvo? Povsod nemške šole, podkupovanje od avstrijske vlade je to delalo. In kaj bi bilo čez 20 let z nami, če bi bila

zmagala Nemčija? V Jugoslaviji bo tega zapeljanega kmeta vezala stanovska vez s slovenskim kmetom, temu bo najbližji. Naša krščanska dolžnost bo, da iz teh kmetov napravimo dobre jugoslovanske državljane. Pred nekdanjimi avstrijskimi konfidenti se bomo pristaši SKS. že sami dobro zavarovali in branili. Kamenje more metati na nas le tisti, ki je politično čist.

Kmet.

Javkanje.

Dragi tovariš kmet, vzemi v roko „Večerni list“, „Slovenca“ ali „Domoljuba“! Povsod jok zaradi naše „Samostojne kmetijske stranke“. Se celo „Bogoljub“ se je tako daleč izpozabil, da je stopil iz svoje svete dolžnosti in se spustil v politični boj. Vsi ti listi vidijo v naši organizaciji veliko nevarnost (kakor pravijo zoper vero), toda, ker poznamo duševne voditelje dotičnih listov, vemo, da vidijo v resnici, in to edino v naši organizaciji, nevarnost vere v njihovo politično gospodarstvo. Toda rekel je neki gospod mirnega značaja: „Tudi SLS. jo je ‚zafurala‘ in tako ne more danes nastopati pred ljudstvom“. Vedite gospodje, da je imel tisti gospod popolnoma prav.

Javkanje in jok sta se čula iz „Večernega lista“ in za njim iz drugih listov njegovega kalibra, ker je deželna vlada dala naši kmečki organizaciji 50 vagonov v svrhu prevažanja živeža za naše potrebne člane na razpolago.

„Večerni list“ in njegovi tovariši pravijo: „Glejte, na ljudske stroške da vlada samostojnežem vagone na razpolago,“ itd. Jaz bi te pa vprašal, dragi tovariš kmet, samo to-le: „Ali je do danes še kmet imel kaj drugega od vlade kakor: „Janez, daj davek! Janez, daj osebno dohodnino! Janez, daj živino! Janez, daj nam žito, krompir in drugo! Janez, kmet, ti si oderuh! Ti hočeš in zahtevaš preveč za mleko, kokoš in druge stvari.“ Zato se je obsodilo tega Janeza, ker je cenil kokoš z 80 kronami, na mesec zapora in še tristo kron globe. Seveda je takrat „Domoljub“ veselo izporočil v svarilo drugim kmetom vse obsodbe dolenjskega Janeza. In danes joka, tužno joka, ker nam je sedanja pokrajinska vlada dala tistih 50 vagonov na razpolago, češ, kaj bo z našo „Gospodarsko zvezo“, ako si bodo kmetje živež in druge potrebščine sami, brez nas preskrbeli? Dobro vemo, da imajo popolnoma prav, če se bojijo, ker v fantaziji nahajajoče se brodovje jim je odnesel vihar, kateri je pihnil po SKS. In to jih boli! To je izguba. Zato jok. No, in sedaj vse sile na noge, rade ali nerade volje, samo da ga umorimo, tak je njih notranji naklep. Vsakdo, ki bližje pozna resnico, izgubi še tisto trohico vere, ki jo je še imel, v liste „Domoljubove“ vrste in njih duševne očete.

Pobrigajte se rajši za naše zvonove, katere ste brez našega dovoljenja oddali v morilne svrhe zoper naše brate po veri in narodnosti, da nam jih nazaj pripravite. Toda tu ni bila vera v nevarnosti. Kaj to vam mari, ako je naš Odrešenik rekel: „Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe“! Ali: „Vtakni svoj meč v nožnico, kdor se bo z mečem bojeval, bo z mečem končan“. Vse to pri nas ne drži. Sami ste začeli. Sami ste izdrli meč obrekovanja, opravljalosti, sramotjenja in laži, toda vaš meč bo vas same pokončal, za to vam jamči — kmečki Janez.

Strankine vesti.

(Somišljeniki, pozor!) Na drugem mestu najdete danes izkaz vseh dosedaj nam javljenih krajevnih odborov. Ker upravičeno slutimo, da je bilo ustanovljenih dosti več krajevnih odborov, ki pa se nam iz kateregakoli vzroka še niso naznanili, prosimo vse somišljenike, naj takoj poskrbe, da se taki odbori z imenom predsednika in številom članov čim prej naznanijo tajništvu „Samostojne kmetijske stranke“ v Ljubljani.

(Nujna prošnja somišljenikom.) Iz današnjega izkaza krajevnih odborov spoznate, kje je naša organizacija še pomanjkljiva, oziroma še sploh pričeta ni. To je madež za ondotno kmetijsko prebivalstvo. V vsakem sodnem okraju je gotovo vsaj en zmožen in veljan somišljenik.

ki bi prevzel organiziranje stanovskih tovarišev od občine do občine ter jih zbiral v krajevne odbore. Nujno prosimo take somišljenike, da se ali sami prijavijo našemu tajništvu ali pa jih naj naznanijo drugi tovariši, da jim pošlje vodstvo stranke potrebna navodila, tiskovine itd.

(**Snujte krajevne odbore!**) Povsod, kjer je kaj naših pristašev, naj si osnujejo krajevni odbor. Ne čakajte le shodov! Tudi tam, kjer je samo eden naših somišljenikov, naj ta pregovori nekaj pametnih mož in mladeničev — brez ozira na to, kateri stranki so dosedaj pripadali — da si sestavijo krajevni odbor. Vsaka ustanovitev naj se takoj naznani vodstvu stranke v Ljubljano z imenom predsednika.

(**Kako in kam je treba pisati?**) Za stranko, za „Kmetijski list“, za tiskovine in zaradi shodov pišite na naslov: „Samostojna kmetijska stranka“ v Ljubljani. — Za vse zadeve, ki se tičejo „Ekonom“, pa pišite na naslov: „Družba „Ekonom“, Ljubljana“. Kdor pride osebno v Ljubljano, naj poišče tajništvo „Samostojne kmetijske stranke“ v I. nadstropju bivše Bambergovske tiskarne (Miklošičeva cesta št. 16), pisarno „Ekonom“ pa v Sodni ulici št. 3, pritličje, t. j. pred kavarno „Evropa“ blizu gostilne „pri Figovcu“.

(**Kako je pošiljati denar po položnicah?**) Načinoma za „Kmetijski list“ in prispevke za strankin sklad je pošiljati po položnicah ali čekih „Samostojne kmetijske stranke“. Denar za „Ekonom“ je pošiljati po položnicah „Jadranske banke“, ki jih razpošilja družba „Ekonom“.

Naši shodi in sestanki.

Vabilo na dolenski kmečki tabor,

ki ga priredi v Novem mestu v nedeljo dne 8. februarja t. l. okrajni odbor SKS s tem-le sporedom: ob deseti dopoldne: 1.) slavnostni govor; 2.) gospodarski govor; 3.) predlogi in resolucije; 4.) obhod po mestu; ob treh popoldne razgovor o ustanovitvi podružnice „Ekonom“ v Novem mestu.

Na ta tabor so vsi samostojni kmetovalci iz vse Slovenije najprisrčneje vabljeni.

(**Na Polici pri Grosupljem**) se je naš shod pretečeno nedeljo vkljub nahujškanim ženskam, dobro izvršil. Zenske sta nahujškala dva dijaka, ki sta grozila z revolverji. Govoril je tovariš Remškar.

(**V Račni pri Grosupljem**) se je pretečeno nedeljo izvršil naš shod v lepem redu. Govorila sta tovariša Rus iz Grosuplja in Remškar iz Brezovice.

(**Nova vas pri Cerknici.**) Dne 25. januarja je bil tu dobro obiskan shod naše stranke za občino Novo vas pri Cerknici. Dva kmečka govornika, prej somišljenika „Kmečke zveze“, sta res prepričevalno razjasnila sedanji kmetijski položaj in potrebo združitve in samoosvojitve. Z velikim zanimanjem smo sledili njihovim izvajanjem. Do sedaj smo mislili, da stranko vodijo res pristaši JDS, in da hočejo nes kmete na zvit način pridobiti v liberalni tabor, kakor nam vedno trobi „Domoljub“ in tudi voditelj SLS., naš gospod kaplan. Pa mi te ljudi in časopise danes dobro poznamo. Gre se jim samo za strankarstvo in za posvetno cblast, vsled česar nas hočejo z vsemi sredstvi preslepiti, da bi ne prišli do spoznanja. Pri nas se jim to ne posreči. Vsa čast tistim, ki delujejo tako nesebično in požrtvovalno za kmetovo ujedinjenje in za njegove pravice. V boj za Staro Pravdo!

(**Sijajen shod naše stranke v St. Jerneju na Dolenskem**) se je vršil na Svečnico. Udeležba do 2000 oseb. Navdušenje velikansko. Shod je otvoril tovariš Radkovič. Glavni govornik je bil tovariš Remškar iz Brezovice.

(**V Prečni pri Novem mestu**) je bil dne 24. januarja v poslopiju stare šole javen shod s predavanjem. Predaval je o pomenu združitve kmeta v „Samostojni kmetijski stranki“ strokovnjak, gospod višji vinarski nadzornik B. Skalicky. Dvorana je bila natlačeno polna zavednih mož in žena, ki so z zanimanjem poslušali govornika.

Sprejete so bile štiri resolucije. Na shodu sta vladala popoln mir in red.

(**Iz Smuke na Kočevskem.**) Kočevski kmetje kažejo veliko zanimanje za našo „Samostojno kmetijsko stranko“. Povsod, kjer priredi shod, je nam uspeh popolnoma zajamčen. Zato je velike važnosti, da se v vseh občinah kočevskega okraja prirejajo shodi, ker sovražnik ne spi. Med kmeti lazijo razni „zvezarji“ in socialni demokratje, ki love naše kmete. Mi Kočevarji smo pa zavedni in se ne pustimo od nikoga za nos voditi. — V novomeškem političnem okraju sta ustanovljena krajevna odbora v Crmošnjicah in Smuki. — **Kočevar.**

(**Hinje.**) Dne 25. januarja je bil pri nas shod „Samostojne kmetijske stranke“ v šoli, ki je bila polna zborovalcev. Govornik Malasek nam je stvarno objasnili politični položaj v državi in stališče „Samostojne kmetijske stranke“ do našega kmeta. Govoru je prisostvoval naš župnik, kateri je po končanem govoru skušal pobijati stvarne razloge govornika. Ker je govornik kazal veliko politično in še večjo strokovno znanje, ni vse tako gladko šlo, kakor so naš župnik želeli. Naš župnik je ljudstvu kar ukazoval, naj se v znak protesta odstrani, ker to ni klerikalna stranka. Odstranili so se njegovi najzvestejši podrepani. Vse drugo je ostalo na shodu do konca. Govorniku je naš župnik na vse zadnje javno čestital k izbranemu, strokovnemu in politično jasnemu govoru, hvalil našo stranko kot pravo kmetijsko, samo to ga je bolelo, da naša stranka ni duhovska in baje tudi ne katoliška. Živi pač v zmoti. Naši ljudje so bili ves čas v župnikovih mrežah in zato jih je težko poučiti. S tem pa še ni vse izgubljeno. Če ni uspela sedaj ustanovitev krajevnega odbora, bo pa prihodnjič. Saj smo se vsi kmetje na tem shodu vzbudili iz svojih sanj. — **Kmet iz Suhe krajine.**

(**V Loki pri Zidanem mostu**) je imela naša stranka na Svečnico shod, na katerem je poročal tovariš Kene iz Globokega. Ustanovil se je tudi krajevni odbor.

(**V Laškem in v St. Lenartu**) sta bila na Svečnico dobro obiskana shoda SKS. Poročal je tovariš Urlep.

(**Sv. Peter v Savinski dolini.**) Tudi pri nas je zanimanje za našo „Samostojno kmetijsko stranko“ zelo veliko. Za dan 25. januarja popoldne je bil sklican shod naše stranke. Obširni prostori g. Žganka so bili napolnjeni. Na shod je prišel član strankinega vodstva, v boju za kmetstvo osvobojenje dobroznani tovariš Drogenik. V poljudnih besedah nam je razložil program naše stranke in kazal na rare, ki jih je nam kmetom vsekala doktorsko-gospodarska vlada, da smo po nepotrebnem tako globoko zagazili. Kako bi tudi bolje bilo, saj od teh gospodov, tako pri liberalcih kakor pri klerikalcih, nobeden ne čuti na svoji koži težave kmečkega stanu, osobito kaj je trpel med vojno. Združimo se vsi v edini naši „Samostojni kmetijski stranki“, kjer odloča in mora tudi v bodoče odločati in stranko voditi edino kmet in kmetijski strokovnjak. Le krepko naprej po začrtani poti, dokler ne izvojimo zmage naši Stari Pravdi!

(**Šmartno v Rožni dolini.**) Blagor mu, kdor se z lažjo tolažiti zna! Tak junak je „Slovenski Gospodar“. Priromal je v Šmartno z bobnečim poročilom, da je „Samostojna kmetijska stranka“ pri nas pogorela. Ravno narobe je bilo. Za dan 18. januarja t. l. smo prosili našega tovariša Drogenika, da skliče shod SKS v Šmartnem. Pričakovali smo ga, a žal, ni ga bilo, ker so ga že preje klicali vrli savinski kmetje v St. Jur ob Taboru in na Vransko. „Kmečka zveza“ je hotela ta slučaj izrabiti in zborovati z našimi ljudmi, ki vse stremi za tem, da se ustanovi močna postojanka SKS v Šmartnem. Razšli smo se, ker ni bilo govornika, a med tem je že prišlo poročilo, da pride naš tovariš Drogenik v nedeljo dne 25. januarja. Zbrali smo se skoraj vsi kmetje, veliko število vrlih kmečkih fantov in žen v obširnih prostorih pri Stožirju. Z velikim zanimanjem smo sledili temeljitim in prepričevalnim izvajanjem govornika in smo prišli do zaključka, kako silno potrebna je bila ustanovitev lastne stranke. Le če se vsi kmetje združimo, ne oziraje se na našo prejšnjo umetno cepitev na liberalce in klerikalce, v skupen naš dom, v „Samostojno kmetijsko stranko“, si bomo opomogli in prišli do zaželjenih uspehov na korist kmečkega stanu. Sprejelo se je soglasno več važnih

resolucij gospodarskopoličnega pomena, pred vsem glede oddaje v vojni pridobljenega premoženja, zamenjave krone za dinar, starostnega in nezgodnega zavarovanja malega in srednjega kmeta, kmetijskih poslov in delavcev. S klici „Živio“ na SKS. se je zaključilo to krasno, nad tri ure trajajoče zborovanje. Izvoil se je tudi obširen krajevni odbor, ki bo šel takoj na delo. Taka je bila pogoreliščina v Šmartnem.

Krajevni odbori SKS.

Do sedaj so bili sporočeni našemu tajništvu sledeči novo ustanovljeni krajevni odbori naše stranke (razprto tiskani kraji še niso naznanili naslova odborovega načelnika):

I. **Brežice:** a) Sodni okraj Brežice: Brežice, Bizeljsko, Bojsno, Gabrje, Globoko, Kapele, Loče, Mihalovec, Mostec, Pišce, Rigonce, Sela, Sromlje, Zakot, Zdole; b) sodni okraj Kozje: Buče, Dobje, Koprivnica, Kozje, Imeno, Pilštanj, Polje, Prevorje, Sv. Peter pod Sv. gorami, Zagorje; c) sodni okraj Sevnica: Sevnica, Rajhenburg.

II. **Celje:** a) Sodni okraj Celje: Celje okolica, Dobrna, Dobrova, Dramlje, Frankolovo, Kalobje, Ljubecna, Nova cerkev, Slivnica, Sv. Juri ob južni železnici, Sv. Lovrenc nad Prožinom, Škofja vas; b) sodni okraj Gornji grad: 0; c) sodni okraj Laško: Jurklošter; d) sodni okraj Smarje: Lemberg-Sladka gora, Ponikva, Sveti Peter na Medvedjem selu, Smarje, Zibika; d) sodni okraj Vransko: Braslovče, Gomilsko, Grajska vas, Prekopa, Sv. Jeronim, Sv. Juri ob Taboru, Vransko.

III. **Crnomelj:** a) Sodni okraj Crnomelj: Adlešiči, Butoraj, Loka, Stari trg, Vinji vrh, Vinica, Vrh ob Kolpi, Tribučje; b) sodni okraj Metlika: 0.

IV. **Kamnik:** a) Sodni okraj Kamnik: Domžale, Gojzd, Homec, Komenda, Mengeš, Podgorje, Radomlje, Šmartno v Tuhinju, Spitalič, Zgornji Tuhinj, Vodice, Volčji potok, Vranja peč; b) sodni okraj Brdo: Dob, Drtija, Krašnja, Moravče, Peče, St. Vid pri Lukovici, Trojane, Velika vas, Zlato polje.

V. **Kočevje:** a) Sodni okraj Kočevje: 0; b) sodni okraj Ribnica: 0; c) sodni okraj Velike Lašče: Lužarje, Rob, Turjak.

VI. **Konjice:** 0.

VII. **Kranj:** a) Sodni okraj Kranj: Olševak, Predvor, Senčur; b) sodni okraj Škofja Loka: Poljane, Škofja Loka; c) sodni okraj Trzin: 0.

VIII. **Krško:** a) Sodni okraj Krško: Bučka, Krško, Leskovec, Raka; b) sodni okraj Kostanjevica: Čatež, Kostanjevica, St. Jernej, Sv. Križ, Velika Dolina; c) sodni okraj Mokronog: Mokronog, Škocijan, St. Rupert, Trebelno, Trzišče; d) sodni okraj Radeče: St. Janž.

IX. **Litija:** a) Sodni okraj Litija: Izlake; b) sodni okraj Višnja gora: Krka, Zalna.

X. **Ljubljana:** a) Sodni okraj Ljubljana: Brezovica, Devica Marija v Polju, Dobrova, Golo, Grosuplje, Ig, Iška Loka, Iška vas, St. Jakob ob Savi, Ježica, St. Jurje, Sv. Katarina, Log, Medvode, Pijava gorica, Račna, Rudnik, Zgornja Šiška, Sostro, Slivnica pri Grosupljem, Smarje-Sap, Šmartno pod Šmarno goro, Šmartno ob Savi, Škofljica, Tomišelj, Velike Lipljene, Vič, St. Vid nad Ljubljano, Vrbljene; b) sodni okraj Vrhnika: Borovnica, Horjul, Sv. Jošt, Podlipa, Polhov gradec, Prešerje, Rakitna, Vrhnika.

XI. **Ljutomer:** a) Sodni okraj Ljutomer: Sv. Juri ob Ščavnici; b) sodni okraj Gornja Radgona: 0.

XII. **Logatec:** a) Sodni okraj Logatec: Ziri; b) sodni okraj Cerknica: Pegunje, Cerknica.

XIII. **Maribor:** a) Sodni okraj Maribor: Dražni vrh, Jarenina, Lobnica, Pesnički dvor, Podova, Ploderšnica, Rače, Rdeči Breg, Ruše, Selnica ob Dravi, Sv. Marjeta na Pesnici, Sveta Marjeta na Dravskem polju, Sv. Miklavž, Sveti Lovrenc nad Mariborom, Spodnji šentjakobski dol, Zgornji šentjakobski dol; b) sodni okraj Slovenska Bistrica: Črešnjevec, Gornja Polskava, Slovenska Bistrica, Sv. Martin na Pohorju, Vrhloga; c) sodni okraj Sv. Lenart: 0.

XIV. **Novo mesto:** a) Sodni okraj Novo mesto: Bela cerkev, Brusnice, Gornje Polje,

Mirnapeč, Orehovica, Prečna, Stopiče, Šent Peter, Valta vas, Toplice; b) sodni okraj Trebnje: Dobrnič, Mirna, Trebnje, Velika Loka; c) sodni okraj Žužemberk: Dvor, Žužemberk.

XV. Ptuj. a) Sodni okraj Ptuj: Cirkovce, Dolena, Dornova, Gruškovje, Lehnik, Nova cerkev, Sedlašek, Slovenja vas, Šikole, Sv. Janž, Sv. Trojica, Sv. Urban; b) sodni okraj Ormož: Sv. Bolfenk na Kogu, Središče; c) sodni okraj Rogatec: Kostrivnica, Rogatec.

XVI. Radovljica. a) Sodni okraj Kranjska gora: Dovje, Kranjska gora, Podkoren, Rateče; b) sodni okraj Radovljica: Begunje, Bled, Bohinjska Bela, Bohinjska Bistrica, Brezje, Crnivec, Gorje, Lesce, Leše, Močnje, Predtrg, Ribno, Srednja vas, Sv. Janez v Bohinju.

XVII. Slovenjgradec. a) Sodni okraj Slovenjgradec: 0; b) sodni okraj Marcenberg: Ribnica na Pohorju; c) sodni okraj Ščtanj: Sv. Janž pri Velenju.

Dopisi.

(Z Dobrove pri Ljubljani.) Dne 21. januarja zvečer je izbruhnil požar na Hruševi pri Dobrovi in upelil gospodarska poslopja Jakoba Graparja, po domače „Baženka“ in Marije Zupančičeve, po domače „Petrovke“. Škoda se čeni pri prvem na 100.000 K, pri drugem na 40.000 K. Zavarovalnica je v primeri k škodi zelo nizka. Ogenj je zanetila nudobna roka. Sosedje in drugi posestniki so takoj drugi dan pričeli pomagati spravljati skupaj les in opeko, da tako nekoliko pripomorejo nesrečnejem. Ko je šla nekaj dni pozneje hčerka zgoraj imenovanega posestnika v župniško hranilnico po svoj denar, jo je odslovil gospod župnik z besedami: „Kdor na Boga pozabi, Bog na njega“. To globoko sočutje gospoda župnika je mož le zato zaslužil, ker je kot verni in vzorni gospodar organiziran v „Samostojni kmetijski stranki“. In ta duhovnik se upa poudarjati na shodih, da dela za kmeta, in pridigovati: „Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe“. Mi pa mu povemo že danes, da bode pri bližajočih se občinskih volitvah tudi na njega Bog pozabil. — Kmet.

(Ig.) Nekdo poroča v št. 3 „Domoljuba“, da je naš župan Matija Mencej po desetih letih odložil župansko čast. Dalje pravi, da tudi podžupan ne mara sprejeti občinskih poslov in da je vsled tega izžanska občina brez župana. Potem pa zakliče: „Samostojni liberalci na noge! Sedaj boste lahko dosegli, kar prej s trudom niste mogli“. Kaj je vzrok, da je Mencej kar na mah odložil županstvo, nam ni znano. Pred nekaj tedni smo poslali na vlado dve pritožbi, da se župan odstrani. Kaj pa, ko bi mu bilo od tam kaj zasmrdelo? Pa si je „zgruntal“, češ: bolje je, da sam grem, kakor pa, da bi me izpodnesel smodnik „liberalnih samostojnežev“ (kakor nas sam nazivlje). Podžupan se je branil prevzeti občinske posle. Tudi svetovalci so odklonili in pravijo: „Kdor je molzel debelo kravo, naj pa še suho“. Zasluga, ki si jih je pridobil v občini, nočemo še danes reševati. Zadostuje naj to, da se podžupan in vsi svetniki z vsemi štirimi branijo, prevzeti njegovo dedščino. Svetujemo mu, naj nas samostojnih kmetov nikar ne pika, če hoče, da ne bo sam čutil bolečin.

(Iz Leš na Gorenjskem.) Dopisnik „Domoljuba“ iz Leš poroča v zadnji številki, kako je meni sapo zaprl, ko se je oglašil v veži županov hlapec iz Leš, ki je prišel mesto povabljenega župana in župnika, pa ni upal nastopiti v hiši, kjer smo zborovali popolnoma mirno. Samo proti koncu se je oglašil v veži županov hlapec. Meni očita zaradi reševanja domovine, gnile Avstrije, ki je dve leti prepozno poginila. V tem času, ko sem jo reševal jaz doma, sem videl na lastne oči in tudi dopisnik „Domoljuba“ je lahko videl, kako je delala ta stranka, ki danes vpije, da je samo za dobrobit kmeta. Katera stranka, gospod dopisnik, je tista, ki je brezsrčno pobirala živino, določevala našim poklicancem krivične podpore? Takrat tem gospodom ni bilo nič mar, ali bo imel kmet s čim gnojiti, ali bo smel sam ceniti živino ali sam odločati o podpori svojim stanovskim tovarišem ali odmerjati svojim družinam žito, ki ga bo potreboval za vse leto. Danes so vsi iz sebe, če zvedo kakšen svoj greh. Za to kako lepo piše „Domoljub“ svojim bralcem

čisto resnico, naj vam služi sledeče: Dne 11. januarja je imela podružnica „Kmečke zveze“ shod, katerega sem se udeležil tudi jaz s štirimi četrtinami naših. Na shodu sta govorila Iskra in dr. Mohorič. Govor podpredsednika društva „Kmečke zveze“ so prinesli na **uvodni strani**. Govor dr. Mohoriča so pa zamolčali in zaprli njegov govor v dvorano stare šole na Breznici. Ker so ljudje klicali, da ni treba med kmeti razdora in da je tukaj samo tako ljudstvo, ki dela in ima žulje na rokah, samo on ki govori ne more tega pokazati, zato ni kazalo v „Domoljubu“ to poročati, ker bi potem člani „Kmečke zveze“ zvedeli, da pride tudi na shod doktor, ko pravijo, da se „Kmečka zveza“ vodi edino s samimi kmeti. — Ivan Ažman.

(Iz Tuhinjske doline.) V nedeljo dne 25. januarja ob sedmih je imela „Kmečka zveza“ svoj shod v Šmartnem. Govoril je poslanec Štrcin ter žel bridke doživljaje. Vse mu je oporekalo. Ob enajstih po sv. maši je imel zopet svoj shod v Zgornjem Tuhinju. Ker zadnjič klerikalci niso pustili našega shoda imeti v naši šoli, so se kmetje zoperstavili zborovanju „Kmečke zveze“ in so odslovili poslanca Štrcina, tako, da je moral iti z nekaterimi svojimi privrženci seveda v župnišče. Zagotovljen je obstanek „Samostojne kmetijske stranke“ v Tuhinju, ker so tu res možje, kateri resno presodijo, kaj je prav in kaj ni prav.

(Iz St. Petra pri Novem mestu) nam je poslal naš vrlji somišljenik Fr. Florjančič izkaz o zbirki za srbsko siročad, da bi priobčili imena darovalcev. Pri najboljši volji tega ne moremo storiti zaradi primanjkanja prostora. Tovariš Florjančič, ki se je požrtvovalno trudil ter nabiral prispevke doma in v Novem mestu, je poštenjak nad vsak dvom, zato mu vsi darovalci gotovo radi zaupajo tudi brez tiskanega izkaza.

(Iz Blok.) V nedeljo dne 25. januarja t. l. je imel naš kaplan takozvano predavanje o draginji. Prvotno so bili povabljeni možje in žene vseh strank, toda, ker se je gospod zopet izkazal za moža, ki ni mož, je pozneje povabil samo „Marijino družbo“, mater g. St. Lenarčiča in cerkovnika. Le po odločnem zahtevanju St. Lenarčiča in ostalih mož je bil vstop vsem dovoljen. Del „Marijine družbe“ se je posebno lepo obnašal in pokazal toli hvalisano izobrazbo. Izrazi, kakor „opica“, „špeglar“, so neprenehoma padali in tudi želja, zakaj ni bil zgoraj imenovan na vojski ubit, je bila prav pohlevno izražena. Koncem predavanja so se odlikovale tudi v metanju — pepela — ki je bil gotovo shranjen v ta namen. To početje je gospod kaplan mirno gledal z odra. To je torej tisti napredek, na katerega je gospod lahko ponosen. Sicer se je to vzorno delovanje gospoda kaplana sporočilo knezoškofijskemu ordinariatu, toda gotovo brez uspeha. Stvar seveda ne bo zaspala, za to bomo že Bločani skrbeli.

(Iz Dobrne pri Celju.) Krajevni odbor SKS. je sprejel do sedaj 60 članov. Zanimanje za našo stranko je živahno. Priporočamo našima gospodom duhovnikoma, naj se prilagodita brez razburjenja toku časa, potem bo konec psovanja. To tem lažje storita, ko vendar priznavata, da je z ozirom na zaspanost in lemlersko modrost našega županstva pomlajenje v občini potrebno, a za to skrbi program naše stranke. Možje, vsi na krov za Staro kmečko Pravdo!

(Iz Šmartna pri Celju.) Neko majhno človeče si je izmislilo, da se je govornik, ki smo ga prosili za 18. januarja, zbal. Zal, da ni mogel priti, ker je bil klican na velika shoda v St. Juri ob Taboru in na Vransko, kjer sta se oba shoda naravnost imenitno obnesla. Shoda „Samostojne kmetijske stranke“ si želimo in dopisnik naj ve, da se bo prav v kratkem vršil. Tovariša govornika pa že v naprej pozdravljamo. Tudi mi Šmarčani nočemo zaostajati za našimi sosedi v Škofji vasi, Novi cerkvi i. dr. Shod SKS. se pravočasno objavi. Mogoče mine dopisniku „Slov. Gospodarja“ do takrat glavobol.

(Vojnik pri Celju.) Za nedeljo dne 18. januarja so sklicali gospodje socialisti v Vojnik shod, na katerega so vabili posebno kmete. Na shodu so se potem tako potegovali za kmeta in njegove pravice, da smo se vsi čudili, odkod neki toliko navdušenja in ljubezni za kmeta, katerega so zmerom sovražili in ga imenovali naravnost oderuha. Pozneje pa, ko so nam ti gospodje bolj natanko razodeli svoj program, smo

takoj spoznali, kam pes tace moli. Bližajo se namreč občinske in nato še državnozbornske volitve. In kakor vse druge stranke, bodisi liberalna ali klerikalna, ki se skriva za takozvano „Kmečko zvezo“, skušajo tudi socialisti si pridobiti pristašev med kmeti. Radi bi namreč dosegli, da bi jim kmetje sami pripomogli do lažjega zavladanja nad njimi, in s tem do tega, da bi še bolj podjarmili ubogega kmeta. Toda gospodje, ki ste se na shodu potegovali za kmeta, ste se prehitro izdali. Ko ste začeli udrihati po naši res kmečki stranki, t. j. po SKS., češ, da je liberalna in ni kmečka stranka, ste hitro izdali svoj namen. Vaš namen je ta-le: Vladati hočete nad nami kmeti, čeravno vas je kmaj peščica. To je vse, kar si želite. Odtod izvira naenkrat vaša velika ljubezen do kmeta sedaj, ko ga potrebujete. Pozneje pa, ko bi dobili moč v svoje roke, bi ga več ne vpoštevali. Gospodarili bi radi po naših kmečkih občinah, plačevali bi pa naj mi kmetje. Nalagati občini v razne socialistične namene nove davke, ki bi jih vi tako ne občutili, bi bila vaša sveta naloga, saj bi pri tem gospodarstvu trpel edino le kmet, kateremu bi se vi v zahvalo še rogali. Zato ste nam naenkrat tako prijazni, zato prihajajo vaši voditelji med kmete, zato se nam prilizujete, zato kažete globoko sočutje do nas in nas imenujete največje trpine na svetu. Ali s svojim hinavstvom nas ne boste prevarili. Mi sami dobro vemo in čutimo, da smo trpini, pa tudi vemo, da le dotlej bomo pri vas kaj vredni, dokler nas potrebujete, ko bi vam pa enkrat oddali svoje glasove, bi pa nas zopet imenovali oderuhe in nas zasmehovali kot doslej. Zatorej, dragi tovariši kmetje, ne dajmo se od raznih gospodov, in naj se že imenujejo klerikalci, liberalci ali socialisti, begati in se cepiti. Združimo se vsi v res kmečki stranki, v naši SKS. Torej vsi tisti, kateri se še niste nam pridružili, nikar ne odlagajte, ampak vstopite takoj v našo SKS., v kateri se zbiramo edino le kmetje in v kateri imamo odločilno besedo tudi edino le kmetje. Po programu SKS. si sami izberemo možje, kateri bodo res na mestu, in to za občinska zastopstva kakor tudi za državni zbor. In s tem hočemo pokazati tistim gospodom, ki nas hočejo cepiti v razne stranke in ki nas hočejo še zanaprej „komandirati“, da smo sami zmožni zastopati svoje pravice, pa bodisi po občinah, bodisi v državnem zboru. Različnih gospodov, ki se nam toliko hvalijo, pa več ne poslušajmo, in najsi se že imenujejo duhovniki, doktorji ali socialisti, ker ti prihajajo le sedaj med nas kmete, ko so volitve pred durmi. Sedaj nas kmete poznajo kakor tudi vse naše težnje, če bi pa enkrat dosegli svoj namen, se pa ne bodo več brigali za nas.

(Dol pri Hrastniku.) Cenjeni gospod urednik! Ko čitam razna poročila in dopise v Vašem cenj. listu, se mi je vzbudila nehoti želja, da Vam tudi jaz pošljem par vrstic iz naše pozabljene „klerikalno-liberalne“ doline. Kakor povsod, tako tudi pri nas vedno stičejo razni „kmetijski prijatelji“ okoli kmeta, a to le tedaj, ko jim gre že za kožo. Slutijo pač že, da se bliža čas volitev, in vidijo, kako zmagonosno prodira med kmeti naša SKS. Vsi vemo, da le pri njej je prostor za kmeta. Zato upam, da tudi pri nas kmalu odklenka tem gospodom. Kmetijski mladenič.

(Št. Juri ob južni železnici.) Lažnivemu dopisniku „Slovenskega Gospodarja“ iz Dobrne pri Celju naj služi v odgovor to-le: Blagor vam, ki se tolažite le z lažjo! Verjamem vam, da vam je bilo težko gledati lepo navdušenje za našo „Samostojno kmetijsko stranko“. Pravite, da so ugovarjali. Kdo? Ravno narobe je res! Z velikanskim navdušenjem je bila sprejeta resolucija za našo SKS. Povejte mi, ako imate še količkaj čuta za poštenje: ali niste pritrdili celotnemu programu SKS., ki sem ga razvil? Povejte mi, ali nisem jasno in odločno nastopil proti izkoriščevalcem kmeta, tako liberalnim kakor klerikalnim in socialističnim, in na podlagi tega tudi vam doprinesel dokaz, da je nam kmetom treba lastne stranke brez tuje stanovske komande? Povejte mi, ali niste priznali, da niste o politiki poučeni, da ste politik šele tri dni? Povejte mi, ali niste priznali in potrdili, da je politika voditeljev „Kmečke zveze“ za kmeta kvarna in škodljiva? Častiti gospod poročevalec! Pomnite, da laž ima kratke noge in ne zavijajte resnice! Na to polzko pot, na tako ostudno pot osebnih na-

padov nas ne boste zvalili. Vidiva se še in se bodeva dobro razumela. Kmečki pozdrav! — Josip Drogenik.

(Sv. Juri ob Taboru — Vranksko.) Zgodovina slovenskega kmeta je žalostna pesem stoletnega robovanja in trpljenja. Od časov, ko je bič nemškega valpeta neusmiljeno žvižgal po izmučenih hrbitiških naših pradedov, pa do današnjega dne ni mu sijalo solnce gospodarsko-politične svobode. Svetovna morija, ki je bila vkljub vsem svojim grozovitostim vendar nekako oživljajoče zdravilo dolgo tlačnim narodom na evropskem kontinentu, je prinesla tudi nam Slovincem prostost. S polomom Avstrije slavili smo mi svoje vstajenje, svoj vstop v mogočno Jugoslavijo, ki je skoraj izključno agrarna država. In vsakemu poštenemu slovenskemu kmetu je srce veselja zavriskalo, misleč, sedaj sem v prosti kmetijski državi, sedaj bom lahko svobodno užival sadove svojih žuljavih rok. Tovariši! Zmotili smo se. Se niso izginili izmed nas valpeti, krvososi raznih političnih tvrdk, vedno še vihte svoj bič nad nami, ne pusteč nas do politične osamosvojitve. Iz razsula gnjile Avstrije smo prevzeli razne profesorje itd., elemente z gosposkimi naslovi, ki nam vsiljujejo svoje nenaravno varuštvu, da bi vodili kmetijski stan v pogibelj. Najpametnejši izmed nas so se stregli in razglašajo: tlake ni več, prost in svoboden bodi kmet! Poslali so nam klic o naši samoodločbi. Zacrivilo je v taborih naših dosedanjih jerofov, najhujše pa v gnezdu naše prijateljice „Kmečke zveze“. Boječe se ti naši dosedanjji osrečevalci povprašujejo: „Kaj bo, kaj bo s . . . koriti? . . .“

(Iz Šmarja pri Jelšah) nam poroča somišljenik o dogodkih, ki so se odigrali v Habjanovi dvorani povodom nekakšnega učnega tečaja „Kmečke zveze“. Vsi govorniki, med njimi največ duhovniki, pa tudi slaboznani „Gospodarjev“ urednik Žebot so namesto poučevanja grdili le neodvisne kmete in našo „Samostojno kmetijsko stranko“. Zmerjali so nas z nemčurji, Štajercijačji, brezverci, sleparji itd. Naši SKS. so očitali, da slepari kmete, ker jim pošilja smrđljivo in snetjavno koruzo. Teh laži in obrekovanj je bilo treznim poslušalcem dovolj, ker vsi smo bili preskrbljeni z dobrim blagom in smo stranki za to le hvaležni. Ko so nas „Samostojneže“ še smešili, da smo bojazljivi zajci, ko so pozivali, naj vsakega govornika naše stranke vržemo z odra in skozi vrata, oglasili so se nekateri naši za besedo, a odgovor so dobili z dežniki po glavah. Našega potrpljenja je bil konec. Storili smo s hujškajočimi govorniki tako, kakor so oni učili svoje pristaše, naj napravijo z našimi govorniki. Če se je pri pometanju frakar Žebot opraskal na roki, mu ne moremo pomagati. Vse dolžitve o nožu in tatvini pa so grda laž. Ravno tako se dela grda krivica gostilničarju Habjanu, ki je samo miril in delal red. Ako ga bodo še napadali, bomo vsi pošteni kmetje obračunali z dopisnikom in podpihovalci. Prepira si ne želimo z nobenim stanom, rajmanj pa med seboj, kakor nas je lepo učil naš tovariš Mermolja. V slogi in edinosti se želimo združiti v naši „Samostojni kmetijski stranki“, ki mora postati najmočnejši steber Jugoslavije.

(Limbuš pri Mariboru.) V 3. številki „Slovenskega Gospodarja“ se je zbudil zaspani dopisnik iz Limbuša in sanja o našem shodu v Limbušu, ki smo ga sklicali kmetje že pred kakimi petimi tedni. V dopisu je nagradenih vse polno laži. Konstatiramo samo toliko, da je bil od začetka do konca na shodu navzoč domači gospod župnik, ki je na govornikova izvajanja začetkoma delal beležke, a je potem beležnico vtaknil v žep in govorniku po končanem govoru podal roko, rekoč: „Vse do zadnje besede ste resnico povedali in želeli bi bilo, da bi bilo tako. Toda to morate vendar vedeti, da jaz moram biti pri „Kmečki zvezi“. Kmetje, spreglejte vendar in poglejte, kako ostudno orožje rabijo nasprotniki vašega združenja samo za to, ker se boje izgube nadvlade! Zatorej, le vkup, le vkup! Vsi kmetje, posli in kmečki delavci v trdno, lastno stranko, a t. j. v „Samostojno kmetijsko stranko“, ki hoče odstraniti umetno vsejan boj za tuje žepe, t. j. za liberalizem in klerikalizem.

Pohorski pionir SKS.

(Od Sv. Petra pri Mariboru.) Kakor znano, smo kmetje iz naše župnije pred kratkim imeli

shod, in sicer prvič pod zastavo „Samostojne kmetijske stranke“, ki sta ga pa kaplan Marko Kranjc in urednik Žebot s pomočjo župana Vračkota onemogočila. Zupan je namreč kot predsednik shoda dal kot prvemu govorniku besedo Žebotu, čeravno smo ga mi, misleč, da je naš človek, še v to izvolili. Nikdo od nas kmetov ni takrat s shoda odšel brez gneva v srcu nad takšnim terorjem, kakršnega je izvedla takrat laži-kmečka zveza. Ljudje so domov grede govorili, da pač ubogi kmet in delavec res nimata nobene pravice nastopiti, ker — tako so rekli — Žebot je urednik, Kranjc pa duhovnik, torej nobeden kmet. Kmalu po tem dogodku smo se pa uverili, da je najmanj 80 % Šentpeterčanov za „Samostojno kmetijsko stranko“ in da bi bil shod nujno potreben. V ta namen smo se dne 25. januarja zopet zbrali na cerkvenem trgu po rani sv. maši velika množica najuglednejših kmetov in delavcev, da bi imeli shod. Namenili smo ga imeti v šoli, kjer smo ga imeli zadnjič mi in že večkrat „Kmečka zveza“. A glej ga zopet zlomka! Gospod župan Vračko je oznanil množici, da je krajni šolski svet (katerega načelnik je on) v svoji seji nedavno sklenil, prepovedati v deški šoli vsako zborovanje in bodisi katerekoli stranke. — Osupnjeni nad tako predrznostjo smo se razšli, ker predobro smo vedeli, odkod to prihaja. Dobro vemo, če bi se ne pojavila pri nas ideja „Samostojne“, da bi smela „Kmečka zveza“, če treba še stokrat tam imeti shod. — Tozadevno še ni izrečena poslednja beseda, ker poizvedeli bomo na pristojnem mestu o kompetenci našega krajnega šolskega sveta zastran šolskega poslopja, katerega smo vendar mi kmetje plačali s svojim davčnim denarjem!

Več kmetov iz Št. Petra.

(Iz Št. Janža na Dravskem polju) se nam poroča: Odkar biva učitelj Nerima med nami, zavlada so na naši šoli čudne razmere. Možakar je že na Pilštajnu kazal, da mu ni za prepotrebno slovo med učiteljstvom in ljudstvom. Spletkaril in rovaril je brez prestanka, da so ga postali nazadnje čez grlo siti vsi pošteni misleči tovariši kakortudi ljudstvo. „Privandral je torej k nam in se brezobzirno lotil našega splošno priljubljenega nadučitelja. Leta 1914. se je tesno združil z ogabnimi njegovimi denuncijanti in mu tudi pripomogel do 60dnevnega zapora, iz katerega se je vrnil bolan. Gospod Reih se je opetovano pritožil pri okrajnem šolskem svetu, a vse je bilo zaman. Nerimo so ščitili „gospodje“, ki se jim je zapisal s kostmi in z lažmi, toda ne iz prepričanja, marveč ker je neslo. Gospod nadučitelj, ki je dal vsem župljanom najlepši zgled res vernega učitelja, je bil liberallec, ki mora v penzijo, da njegovo mesto prevzame Nerima, isti Nerima, ki se je združil z najhujšimi nemčurji, ki je hvalil „Svobodno misel“, iskreno ljubil „Štajerca“ in „Mariborčanko“, ki je govoril okoli, da mora med nami crkniti, ker nismo hoteli poznati njegovih maksimalnih cen, ki nam je v obraz pravil, da kmeta videti ne more, in je hvalil boljševice, h katerim se je z gospo vred prišteval. Gospod Reih pa je nasprotno vedno in povsod kazal, da nas resnično ljubi, a njegovih neštetihih dobrot za časa vojne mu sploh ne moremo nikdar niti približno povrniti. Dasi tolehav in z delom preobložen, dasi je imel štiri sine vojake in zaradi njih obilo skrbi in stroškov, je delal za nas brezplačno noč in dan. In tega gospoda naj izgubimo? In ta gospod naj živetari z malo pokojnino brez stanovanja? Ne! Prosili smo na merodajnem mestu, naj gospod Reih, naš prijatelj, tu ostane kot nadučitelj, Nerimu pa želimo na drugem mestu vso srečo. Če mu to ni dovolj, ga spominjamo na neko štampiljo in na nostopanje pri kolkovanju denarja. Zaradi tega dopisa pridete gospod nadučitelj menda v še bolj črne bukve, toda tolažite se s tem, da sršeni in ose ne grizejo slabega sadu.

(St. Pavel pri Preboldu.) Tukaj se je ustanovila že dolgo zaželjena podružnica „Slovenske kmetijske družbe“. Pristopilo je k nji že prvi dan okoli 80 novih članov. Občepriljubljeni kmetijski nadzornik, tovariš Goričan, je nam v jedrnatem govoru razložil pomen strokovne organizacije. Tovariši Šentpavelčani! Kakor je potrebno, da smo se strokovno združili v kmetijski podružnici, tako je potrebno, da se vsi kmetje tudi politično združimo v lastni kmetijski stranki. Želimo in upamo, da bo tudi pri nas, kakor

v sosednih župnijah, sklicala naša „Samostojna kmetijska stranka“ shod. Na svidenje!

(Iz Slovenjebistriškega okraja.) Kot pravi kristjan hodim vsako nedeljo in vsak praznik v cerkev, kjer smo bili vajeni slišati božje nauke. Toda svet se izpreminja. Ko sem bil dne 4. januarja t. l. v Črešnjevcu pri sv. maši, je gospod kaplan čital pastirski list o svetem zakonu. K temu je dodal tako razlago svetega zakona, kakršnega si najbrž sam želi. Začel je hujskati ženske za volitve, češ, volite in delajte za naše poštene moze, ne pa za brezverce, socialne demokrate in tiste „Samostojneže“, ki so razkolniki vere, ki hočejo vreči križ iz šole in vpeljati triletni ali pasji zakon. Nam samostojnim kmetom dosedaj še ni bil znan ne triletni, ne pasji zakon, pač pa bi se lahko o tem s kaplanom pogovorila neki viničar in njegova žena. Naš program in vse naše delovanje pa je tudi v verskem oziru takšno, da lahko stopimo mirno pred samega papeža. Naša zahteva je: cerkev je hiša božja, hiša molitve. Kdor pa uganja v cerkvi politiko, hujška in obrekuje, ta jo je napravil za hišo razbojnikov, kakor je rekel Kristus ter z vrvmi izgnal oskrnjevalce iz templja. Za politiziranje se dobe posvetni prostori. Iz tega in podobnega besnega obrekovanja naše stranke pa se jasno vidi, da se gospodje okrog hirajoče „Kmečke zveze“ bojijo naše zdrave, krepke in naglo se razvijajoče osamosvojitve tako, kakor se boji človek pri popolni zavesti smrti. Zaman nam strežete po življenju. Tudi laž, da smo zvezani z liberalci, ne zaleže več pri pametnem kmetu. Vsakdo se je lahko že davno prepričal o tem, da smo stanovsko politična stranka. Da se stanovsko osamosvojimo in organiziramo, to pa ni samo naša pravica, ampak celo dolžnost. Naša država je kmečka, ker tvorimo kmetje 80 odstotkov, dočim ima klerikalna in liberalna gospoda le 20 odstotkov. Ali bi ne bilo za nas kmete poniževalno, da bi nam teh 20 odstotkov še nadalje gospodarilo in nas komandiralo? S tem bi pred vsem svetom priznali, da nismo sposobni za drugo, kot za čredo ovac, ki jih vodi kostrun ter jih ustrahuje pastir s šibo in s psom. Vsi, ki se zavedamo svojih človečanskih in stanovskih pravic, pogumno naprej, v boj za kmečke pravice! Brez boja ni zmage, brez dela ni jela!

Pokrajinske vesti.

(Vsem dopisnikom!) Zaradi praznika se je delo v tiskarni nakupičilo, vsled tega prinašamo danes le dopise, ki smo jih prejeli do nedelje, vse drugo se je moralo odložiti za prihodnjo številko. Dopisnike prosimo, naj poročajo kratko in le o važnih stvareh. O shodih, ki so se izvršili normalno, bomo v bodoče podajali le pregled.

(Kaj je z maksimalnimi cenami za živino?) Nedavno so priobčili časopisi, da je prehranjevalni urad določil maksimalne cene za živino. Pozneje je izišel nekak poluradni preklic. Nastala je splošna zmešnjava, ki jo pridno izkoriščajo razni prekupci, mesarji in mešetarji. Celorožniki ponekod niso na jasnem, kar so pokazali z nastopom na zadnjem semnju v Kranju. Pozivljemo vladu, naj jasno in razločno razglasi, da maksimalnih cen za živino ni. Take krivice bi tudi kmetovalci ne prenesli mirno. Znižajte cene vsemu blagu, določite maksimalne cene za vse potrebščine, potem se tudi kmetje ne bomo upirali. Pristransko pa se nas ne bo izkoriščalo in izžemalo, za to nas je v državi preveč in tudi odločni in složni smo pri obrambi naših pravic.

(Spremembe v deželni vladi.) Predsednik deželne vlade dr. Gregor Žerjav je odstopil vsled sklepa načelstva JDS., da se omogoči sestava vlade sporazumno med Jugoslovansko demokratsko in socialno demokratsko stranko. Doktor Žerjav je torej žrtvoval socialnim demokratom. Za njegovega naslednika je bil določen minister za trgovino in industrijo dr. Kramer, za tega naslednika pa poslanec dr. Dinko Puc. Toda sedaj se poroča, da dr. Kramer ne mara prevzeti ponujenega mu mesta. Sicer pa še ni gotovo, ako bodo sploh v Beogradu sprejeli odstop doktorja Žerjava. Za podpredsednika deželne vlade je določen socialni demokrat Albin Prepeluh.

(Nova naredba za agrarno reformo.) Minister za agrarno reformo dr. Krizman izda kmalu

posebno naredbo, vsled katere se ustanove agrarna ravnateljstva in v njih področjih okrajni agrarni uradi. V Sloveniji bodo taki uradi v Ljubljani, Mariboru ali Celju, v Borovljah in v Murski Soboti. Veleposestva, ki se razlastijo, pridejo pod državno upravo. Vsa veleposestva se bodo oddala v zakup ter bo dobivalo prebivalstvo iz teh veleposestniških gozdov potrebni les za hišno in gospodarsko potrebo ter za domačo lesno obrt; nadalje se zajamčijo stelja, pašniki in planine. Videli bomo, ako ne ostane zopet samo pri — ljubljah.

(Nove volitve v „Kmetijsko družbo“.) Deželna vlada je razveljavila vse sklepe zadnjega občnega zbora „Kmetijske družbe“. S tem so razveljavljene tudi volitve. Nove volitve se bodo vršile po delegatih iz cele Slovenije, ki se izvolijo poprej po podružnicah.

(Občinske volitve) se bodo vršile koncem t. m. Poprej se še izvrši odpust vojakov prvega poziva, ki bodo tudi volili.

(Kolkujte vloge na ministrstvo!) Uradno se razglša, da vloge, ki niso ali so premalo kolkovane, se sploh ne rešujejo v ministrstvih.

(Zamenjava kron in izplačevanje priznanc.) Naš finančni minister je razglasil, da se bodo v najkrajšem času začele izmenjavati naše krone. Začetek bo pravočasno razglašen. Rok se ne bo podaljšal. Takoj po zamenjavi se bodo začele izplačevati priznanice, ki smo jih dobili pri kolokovanju bankovcev.

(Polovična vožnja za delavce.) Vsi delavci, ki potujejo, da prevzamejo odkazano jim delo, dobijo polovično vožnjo na železnicah, parobrodih in poštinih vozovih. Nakaznice in legitimacije, ki morajo imeti slika, izdajajo podružnice „Državne posredovalnice za delo“ po 50 vinarjev.

(Važna iznajdba.) Dandanes se usnje obdeluje tako naglo, da izgubi potrebno maščobo, vsled tega ni trpežno. Kemik Čenčič v Mojstrani je sedaj iznašel sredstvo, vsled katerega dobe in obdrže podplati potrebno maščobo, postanejo gosti, nepremočljivi in trpežni za podvojeno dobo.

(Kamor zahajajo naši pristaši, bi moral biti naročen „Kmetijski list“!) To je naša stanovska zahteva. Hotel „Union“ v Ljubljani pa nam je že dvakrat vrnil list. Gospoda misli, da kmet nima stanovske zavesti in časti.

(Nov vlak na Gorenjsko.) Od 2. t. m. vozi vsak ponedeljek in četrtek jutranji vlak (ob sedmi uri) iz Ljubljane na Gorenjsko ter se vrača zvečer v Ljubljano.

(Divji prasiči na Štajerskem.) Okoli Podčetrčka se baje klatijo cele črede divjih svinj, ki delajo kmetom veliko škodo. Ali se temu ne da odpomoči?

(Kako je v Gradcu?) Bivši graščak v Suhi na Koroškem, ki je pobegnil v Gradec, piše o pomanjkanju in draginji. Stanovanj manjka za 3000 oseb. Rodbina dobi le dva kilograma pre-moga na teden, meso velja 40 do 50 kron kilogram. Mleka ni, a velja štiri krone liter. Krompir je po pet do šest kron, slanina po 90 kron, mast po 95 kron kilogram. Moke dobi oseba le ½ kilograma na teden. Graščaku se hudo skomina po Jugoslaviji.

(Naša krona med Italijani.) Kakor znano, so Italijani v zasedenem ozemlju zamenjali naše krone s 60 centesimi, kar odgovarja štirim kronam. Po pravici smemo torej pričakovati, da nam bo vsaj v enaki meri pravična naša lastna država.

(Na državni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru) bo dne 2. in 3. marca t. l. tečaj za napravo gnojišč in gnojničnih jam. Namenjen je ta tečaj kmetovalcem in zidarskim mojstrom, ki se bavijo z zidanjem hlevov in gnojišč. Ker sta dober gnoj in dobra gnojnica posebno v sedanjih časih, ko ni dobiti umetnih gnojil, največje važnosti za kmetovanje, je želeli, da se udeležijo tega tečaja čim več ljudi. Prijave za udeležbo naj se vpošljejo do dne 25. januarja ravnateljstvu državne vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

(Na državni kmetijski šoli v Št. Juriju ob južni železnici) se bo vršil dne 4. in 5. marca t. l. tečaj za napravo gnojišč in gnojničnih jam. Tečaja naj bi se udeležili gospodarji in pa zidarski mojstri, ki imajo namen, prevzemati izvršitev takih naprav. Tečaja se zamorejo udeležiti le tisti, ki se pravočasno, in sicer najkasneje do dne 20. februarja prijavijo ravnateljstvu državne

kmetijske šole v Št. Juriju ob južni železnici. Tečaj je brezplačen, pač pa se morajo udeleženci vzdrževati na lastne stroške. Z ozirom na posebno veliko važnost predmeta, od katerega je zelo odvisen napredek našega kmetijstva, se obisk tega tečaja zelo priporoča.

(Invalidi-dobrovoljci pozor!) Da bi moglo „Društvo jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo“ voditi točno evidenco invalidov-dobrovoljcev ter ugoditi njihovim željam in zahtevam, posebno glede služb, naj se vsi invalidi-dobrovoljci ustno zglase vsak torek od 4. do 6. ure popoldne v društveni sobi v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 3 (gostilna „pri Mikužu“).

Politične vesti.

(Kdaj bo rešeno Jadransko vprašanje?) V političnih krogih pričakujejo, da bo padla odločitev glede Jadrana v desetih dneh.

(Jugoslavija ima 300.000 sirot,) t. j. otrok brez staršev. Za vse bo skrbela država.

(Pečuh je naš.) Važno mesto Pečuh (Pecs) sredi bogatih premogovnikov na Ogrskem je baje prisodila mirovna konferenca naši državi.

(Bivši cesar Karel pride na Ogrsko?) Ogrski velikaši delajo na to, da bi se smel bivši cesar Karel stalno naseliti na Madžarskem, kar bi se naj zgodilo že na spomlad. V mirovni pogodbi med zavezniki in Madžarsko ni take prepovedi.

(Bolgarske spletke.) Po naročilu bolgarske vlade so izdelali finančniki načrt, ki se pošlje zaveznikom v Pariz. V načrtu bodo dokazali, da bolgarski narod nikakor ne zmore 40 milijard frankov, katero vsoto je naložila Bolgarski mirovna konferenca. Ako se Bolgarom spletki posreči, potem bo tudi naša država hudo oškodovana.

(Nemci delajo.) Nemčija si bo v kljub porazu in visokim vojnim odškodninam brezdvomno v nekaterih letih zopet opomogla, to pa zato, ker se prebivalstvo zaveda svojih državljanskih dolžnosti. Da se povzdigne vsestransko pridelovanje, so vpeljali na Nemškem 10-, 11- in 12urno delo. Obenem se je ustanovila zveza proti štrajkom. Štrajkujočim ne smejo mesarji, peki, trgovci itd. ničesar prodati. Kako pa je v naši mladi državi? Vzor in vrhovni cilj je krajsanje delavnika, vedno višje plače in grožnje s štrajki. Pri tem pa so gostilne povsod polne in pleše se kar za stavo. Osemurni delavnik je vstvaril bivši klerikalni minister Gostinčar!

(Volitve na Madžarskem.) Dosedaj je znanih 123 izidov. Večino ima dosedaj krščansko-socialna stranka, ki je dobila 61 mandatov. Na drugem mestu je stranka kmetov, ki so dobili 55 mandatov, Narodni demokratje so dobili le štiri mandate, dočim socialni demokratje niti svojih kandidatov si niso upali postaviti. In ta nezatna manjšina je v obliki komunistov cele mesece ustrahovala vso državo!

(Anarhisti na Portugalskem) razvijajo strahovlado z bombami. Pri enem teh napadov je bil težko ranjen predsednik republike, pri drugem napadu v Oportu je bilo ubitih 54 oseb, ranjenih pa 120 oseb. Anarhisti rušijo železnice in mostove.

(Prodiranje ruskih boljševikov.) Boljševiki so na eni strani prodrli do kitajske meje, na drugi strani pa so udrli že v Galicijo pri Tarnopolu.

Naš „Ekonom“.

Blago, ki ga dobavi „Ekonom“, naj plačajo odslej prejemalci v gotovini v pisarni v Ljubljani, Sodna ulica št. 3, ali pa naj pošljejo denar po pošti. Nikakor pa naj ne plačujejo več po položnicah ali na banko.

Vreče naj vrnejo stranke oddajatelju, oziroma „Ekonomu“, po možnosti zašite.

Cene živil v Banatu in Bački nenavadno naraščajo. Koruza, stara, stane doli do 4 K 50 v kilogram, nularica 9 do 11 K itd. Žitni zavod prodaja krušno boljše moko po 8 K kilogram na debelo. „Ekonom“ bo dobavljal živila za lastne stroške in nakupno ceno.

Sol pride tekom osmih dni iz Trsta; cene za njo natančno še ne vemo, bo pa sigurno nižja kot vseh drugih, ki so istočasno kupili. Krajevni odbori naj hitro naznani svojo potrebnost „Ekonomu“.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Vabilo k pristopu kot ud k samostojnemu konjerejskemu odseku št. I „Slovenske kmetijske družbe“.) Čigar delokrog obseza bivšo kranjsko deželo in okrajno glavarstvo boroveljsko na bivšem Koroškem. Vsled vojne je samo po sebi ponehalo redno delovanje bivšega „Samostojnega konjerejskega odseka prejšnje c. kr. kmetijske družbe kranjske“. Lansko leto se je to delovanje sicer poživilo, toda zaenkrat le v začasnih oblikah na podlagi poprej veljavni odsekovih pravil. Da se konjereja kot važna panoga kmetijstva po možnosti pospešuje s sodelovanjem vseh konjerejcev, ki imajo zmisel za smotrno delo, je začasnih odsekov odbor v svoji seji z dne 19. januarja t. l. sklenil, sklicati najkasneje do meseca aprila odsekov občni zbor, ki bo imel nalogo voliti nov stalni odbor in odsekov pravila tako predelati, da se bo moglo v interesu konjereje podrobno delo, zlasti vodstvo matičnih knjig priznanih plemenskih kobil, prenesti na krajevne odbore po vsi delovni pokrajini. Preden se pa skliče odsekov občni zbor, je urediti imenik njegovih udov, kajti sedanji ni več merodajen, saj se udnina za odsek že pet let ni pobirala. Ud samostojnega konjerejskega odseka št. I „Slovenske kmetijske družbe“ more postati vsak konjerejec gori označene delovne pokrajine, ki je ud „Slovenske kmetijske družbe“ in ki vrhu tega še posebe plača na leto 5 K udnine. Udje „Slovenske kmetijske družbe“, ki tedaj istočasno hočejo postati udje njenega samostojnega konjerejskega odseka št. I, naj pošljejo udnino za odsek za leto 1920. v znesku 5 K najkasneje do dne 15. marca t. l. na naslov odseka v Ljubljani, da bo potem mogoče vse potrebno ukreniti za sklicanje rednega odsekovnega občnega zbora.

(Čilski soliter.) V Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 8/II, se nahaja pisarna „Delegacije proizvajalcev čilskega solitra za kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev“, ki jo vodi kot poddelegat (za Slovenijo) kmetijski strokovnjak dipl. agr. A. Jamnik. Glavni delegat in osrednji urad te delegacije je v Beogradu. Ta ustanova se ne peča z nikako trgovino, temuč je njen namen le, da daje vsakomur brezplačni pouk o najboljši porabi bodisi hlevskega, bodisi umetnega gnojila. Kdor želi, da se mu tudi vsa tiskana navodila in poučni spisi brezplačno dopošiljajo, naj javi svoj naslov zgoraj imenovani pisarni.

(Oglje za kovače.) Ker so se čule pritožbe, da pomanjkuje domačim kovačem po deželi oglja za njihov obrat, kar se občuti posebno pri nujnih popravah kmetijskega orodja, obrnilo se je poverjeništvu za kmetijstvo na merodajne faktorje in dobilo sedaj odgovor od državnega nadzorništva veleposestva kneza Auersperga, da je del zaloge oglja in eventualno tudi del nove produkcije na razpolago domačim kovačem. Zaradi naročil naj se obračajo domači kovači na Slovensko kmetijsko družbo v Ljubljani (potom podružnic), na družbo Ekonom v Ljubljani, na Gospodarsko zvezo v Ljubljani ali na Zadružno zvezo v Celju. Ti zavodi bodo namreč posredovali dobavo.

(Cena srebru) je zadnje čase izredno poskočila ter je za 60 % višja kot je bila leta 1918.

(Vrednost naše krone se dviga.) Na švicarski borzi, ki je merodajna, se je vrednost naše krone dvignila nad češko in poljsko krono ter bo kmalu enaka z nemško marko. Avstrijski kroni se ne priznava skoro nobena vrednost.

(Nadomestilo za petrolej) je iznašel Amerikaneč Andrad. To je nekaj prah, ki se zmeša z vodo, a ta mešanica baje gori ravno tako dobro kot petrolej. Za 65 vin. je mogoče napraviti štiri litre te mešanice.

(Za sadjerejce.) Mesec februar je najpripravnější, da se staro dreve osnači. Staro skorjo in mah je treba ostrgati z debela, deblo pa namazati z apnom. Lahko se že pripravijo cepiči, ki pa se morajo v kletki zakopati v zemljo, da se ne posuše ali ne poženejo popkov. Pritlična drevesa se obrezujejo, ravno tako žive meje. Rane je treba zamazati z voskom ali vsaj s premešano ilovico. Pripraviti je kole in urediti sadjerejska orodja. Goseničja gnezda naj se obero z drevja, zemlja okrog drevja pa se naj okoplje in zrahlja.

Ali ste že plačali naročnino?

V razvedrilo.

(Snažen natak.) Natak je pred gostom potegnil ruto iz žepa ter pobrisal z njo krožnik, preden mu je vлил juho nanj. Gost začuden: „Kaj, vi brišete kar z žepno ruto?“ Natak: „O, saj je ni škoda, bo morala itak v perilo, ker se že 14 dni v njo vsekujem!“

(Na to ni bila pripravljena.) Gospa je šla k zdravniku, ker ji je desna noga nekoliko otekla. Sezula je čevljev desne noge in sezula je tudi lepo oprano nogavico ter pokazala zdravniku

belo nožico. Zdravnik pa se je hotel prepričati, v koliko se razlikuje otekla noga od zdrave, zato je velel gospej, naj sezuje še levi čevljev. Prestrašena zavjaka gospa: „Oh, na to pa nisem prav nič pripravljena!“

(Zdravilo zoper zobobol.) Vzemi v usta poln požirek kuhanega mleka, nato pa vrtil počasi glavo od desne na levo toliko časa, da se ti napravi v ustih surovo maslo. Takoj nato ne boš čutil več bolečin.

(Tekmovanje.) V neki pariški ulici so bili trije čevljarji. Ker so si delali konkurenco, si

da prvi napraviti napis: „Najboljši čevljar v Parizu“. Drugi čevljar pa brž napis: „Najboljši čevljar na celem Francoskem“. Prihodnje jutro je zablestel nad prodajalno tretjega čevljarja napis: „Najboljši čevljar v tej ulici.“

(Nevesta brez napak.) Prijatelj obišče sopročenega prijatelja, ki mu predstavi svojo izvoljenko, ki ni bila baš lepa. Šepala je na eno nogo, imela je grbo ter gledala križem. Prijatelj je šepnil srečnemu ženinu na uho: „Kako si si mogel izbrati tako revo?“ Nagovorjeni pa odgovori: „Le glasno govori, saj je gluha!“

Mali oglasi.

Vrtnar, ki se razume na sadje, reje in zelenjavo in se more iskazati s tozadevnimi dobrimi izpričevali, se sprejme v trajno službo na nekem posestvu na Dolenjskem. Prosto stanovanje in dobra plača. Natančnejša pojasnila daje Otomar Bamberg v Ljubljani, Kolo-dvorska ulica št. 13, I. nadstropje.

Posestvo se proda v Srednjem Kranju. Več pover. dr. Emil Stare, odvetnik v Ljubljani, Sodna ulica št. 4.

V najem da sobo in predsobo, pripravni za trgovino, Jožef Ivačić v Zagorju, p. Pilštanj. Prilika je ugodna, ker ni v vsi župniji nobene trgovine.

Kmetje!

Ako imate kaj na prodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, priobčujte v našem listu. Velikost pričujočega poziva stane za „Male oglase“ 12 K, polovica tega prostora 6 K. Najmanjši oglas 4 K. Denar pošiljajte vedno naprej!

Jožef Trepanc

mizar v št. Juriju ob Južni železnici zasnanja, da ima odelj v zalogi po nizkih cenah vsakovrstne **mrtvaške rakve.**

Vpoštevajte oglase (insetate) v „Kmetijskem listu“!

Pozor vinogradniki!

Na prodaj imam več tisoč ameriških cepljenih trt: **Java ali Varbovec, Ljutomerske (Luttenberger) ali Pešek** in nekaj **Kavičine.**

Trte so zelo lepe in dobro vkoreninjene. Cene po dogovoru. Pošiljam jih po povzetju: **Franc Verbič, trtar, p. Dramlje pri Celju.**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dr. Alojzij Šlehta

je pričel po mnogoletnem delovanju v tu- in inozemskih bolnišnicah ordinirati

za kirurškične in splošne bolezni v Ljubljani, Dvorni trg 1 (nasproti Narodne kavarne), od 10. do 12. in od 3. do 4. ure.

SVETLA

tehnika — elektrotehnika

baterije, žarnice, namizne, stropne, stenske in karbidne svetiljke vseh velikosti po najnižjih dnevni cenah:

J. Pogačar v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Vabilo na podpisavanje delnic „Ekonom“.

Podpisani pripravljalni odbor snuje delniško družbo z imenom

„EKONOM“,

katere namen bodi nakupovati v velikem, kar kmet potrebuje, na drugi strani pa prodajati na debelo, kar kmet lahko proda, da tako izloči verižnike in navijalce iz trgovine s kmetom.

Pripravljalni odbor pazi na to, da pridejo delnice v ogromni večini le v roke naših kmetovalcev, da bo torej kmet sam gospodar vsega podjetja. Vsled tega vabimo naše kmetovalce, da si sigurno nabavijo po eno ali več delnic ter postanejo tako sogospodarji podjetja. Delnice so po **200 kron** ter ni nobenega nadaljnega jamstva več. Vsak delničar ima en glas.

Naj ne bo torej poštene slovenske hiše, kjer ne bi bilo delnice „Ekonom“, lastnega velepodjetja našega kmeta!

Nadaljnja pojasnila daje po svojem tajništvu

pripravljalni odbor „Ekonom“

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3.